

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

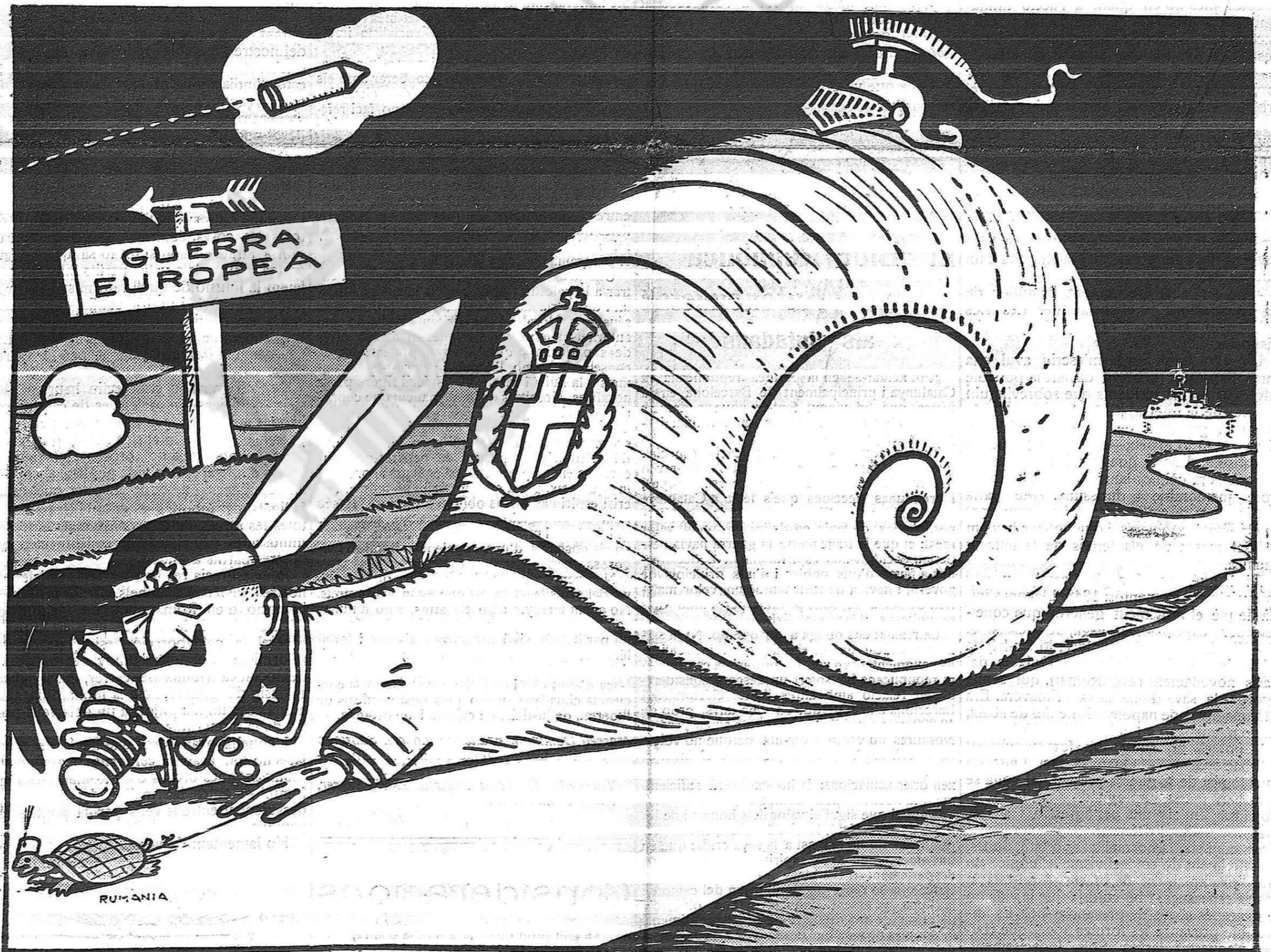
CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50

CAMÍ DE L'INTERVENCIÓ

—Piano, piano, si va lontano

Italia

Mesos fa que, parlant de l'Italia, sentim les veus: Ara, ara! Els mesos han passat, i l'Italia no s'ha mogut.

Tot decanta a creure, però, que l'hora de l'intervenció italiana en la guerra està molt pròxima. Parla encara a Roma la diplomàcia, amb son xiuxiueig misteriós. Mes un soroll d'armes s'accentua i es precisa. D'un moment a l'altre, els diplomàtics poden cedir la paraula als generals. Salandra i Sonnino diràn als generals Cadorna i Porro: Ara! I aquesta vegada la veu de marxa serà veritable i definitiva.

Ha fet remarcar Gabriel D'Annunzio que l'Italia ha deixat passar pel cel la constel·lació del Moltó (Aries), i que intervindrà aquest mes sota la constel·lació del Toro (Taurus). El toro, diu, «és bestia de molt més dura testa».

Aviat ho veurem. Acaben de commemorar els italians l'expedició dels Mil, que sortí de la roca de Quarto comandada per Josep Garibaldi i anà a lluitar per la llibertat i per l'unitat de la patria italiana. La gloria dels Mil ha d'ésser avui renovada per la gloria del Mil·lió.

El socialisme unitat moral d'Europa

Ha una unitat moral d'Europa—m'escríu un amic.— El socialisme. Ja sé que se m'objectarà el famós fracàs d'aquella tendència desde que la promesa vaga general davant la guerra va convertir-se en sumissió absoluta de tot el poble alemany a la mobilització. Però no cal considerar així les coses. El socialisme haurà fracassat en quant a la conducta actual dels seus adeptes, més no en quant a l'acció immanent de la doctrina. L'ensenyança romàn, encara que ls deixebles hagin resultat indignes d'ella. Hi ha una força immaterial en les teories molt més alta i eficaç que llur força material i empírica. ¿Per ventura el cristianisme no tropeçà amb la pobresa d'esperit dels homes qui devien adaptar-se a la seva nova llum? L'ideal opera sempre com a llum, i no té cap culpa de la ceguera momentània o persistent dels humans.

Acabada la guerra, passarà sobre el món el despertar d'un immens mal somni. Una ona de misticisme social avançarà com a natural reacció. El temple de Janus tancarà les seves portes com pressentint la vinguda d'un nou Messies.

¿I no serà això precisament la millor de les preparacions an el socialisme? Les vies del Senyor, com diu l'Evangeli, quedaran dispostes.

Un altre gran amic m'escríu avui una carta plena de fortaleza davant la possible adversitat en els accidents que sobrevinguin després de la guerra; però plena també de fè en la grandesa de les substancialitats. Creu—com jo mateix—en una victòria de l'idealisme, després de la baixa realitat de la nostra era bèl·lica haurà produït la catàstrofe memorable i duríssima. Me parla l'amic, de la disciplina del dolor, gran mot en els actuals moments, i que pot-ser haviem oblidat massa en els temps de la felicitat pacífica.

Hi hagué, en el segle passat, un any essencialment tormentós: 1848. L'àlavor s'inicià de plè el moviment generós que coneixem per l'expressió, tan vaga, de socialisme. No s'ha fet encara (i bé voldria jo fer-la!) la reivindicació d'aquells il·lusos Quixòts del París novellament revolucionari, qui sentia retornar la sava d'una nova primavera. Era allò una mena de napoleonisme des de baix, una empena cap a l'universalització feta des de l'home. En suma, un fort moviment anti-nacionalista.— Quan se faci l'història psicològica de la guerra present, tal volta se la trobarà massa impregnada d'exaltació nacionalista; en els uns per agressió, i en els altres per natural defensa.

Sia com sia, la normalitat aportarà, doncs, un moviment de col·lectivisme armònic, un gran eixamplament de braços. Aquí està la nostra esperança, i bé voldria que la vida no se m'acabés abans de presenciar-ho. És impossible preveure les formes noves que eixiran d'aquestes larves. Sols, indecísament, haurem dedicat tota la nostra passada ideologia a imaginar les normes generals; però

la varietat prolífica del colorit i dels perfils escaparà a la nostra pobre fantasia.

Ara mateix, lluny de les trinxeres homicides, la nova vida espiritual s'està construint. ¿I què podria ésser, aqueixa nova vida, sinó un renovell de l'etern idealisme sense patries, interromput per la temporal defensa dels territoris devastats i revolts? ¿L'unitat espiritual d'Europa, del món! Mai ha deixat d'existir. Unes vegades se refugia en el convent pacífic on va amagar-se la perseguida cultura clàssica. Altres vegades s'ampara sota el braç fort dels conqueridors inconscients i brutals. Però sempre, com una força secreta, els escullits pogueren descobrir-la. ¿On és avui? ¿No la podeu destriar? Se troba disfregada de guerrera, perquè ha estat provocada i escarnida escandalosament. Però demà reprendrà la seva missió de veu i de verb serè, en mig de la dolorosa voluptuositat dels qui voldrien la guerra com a satisfacció del mal dormides ambicions de primitiu. Tot per a el nostre poble, vetaquí la fórmula antiga. El nostre poble per a tots, vetaquí la fórmula que vindrà. ¿I no és, per ventura, el socialisme?

GABRIEL ALOMAR

UN MANIFEST

El "Bloc Republicà Autonomista" als ciutadans

¿Pot actuar-se en la política republicana de Catalunya i principalment de Barcelona en la forma que ha vingut fent-se aquests darrers anys? És la pregunta que ens hem formulat després de les passades eleccions.

Tenien aquestes una significació especial. Eren les primeres eleccions que's celebraven després d'haver-se declarat la guerra europea; i eren unes eleccions que's feien a Catalunya anant unides les diferents fraccions republicanes. Havien de tenir, en definitiva, un alt valor ideal: el que la tragedia de la guerra havia despertat, decidint-nos espiritualment a declarar-nos a favor d'uns pobles i d'uns principis de govern; i havien de tenir també un valor material, de suma de vots, produït per l'unió dels republicans. ¿Ha passat així?

La realitat ens obliga a dir que no. Ni la significació ideal de les eleccions, ni la coalició han augmentat cap vot. Al contrari, la candidatura republicana ha sofert un descens considerable en relació amb altres lluites electorals. A Barcelona s'han perdut en cinc anys, prop de 40.000 vots republicans. ¿Per què s'han perdut? Nosaltres no venim a dir-ho, perquè no volem fer de crítics d'actuacions passades. Deixem en el nostre fur intern el concepte que ens mereixen dites actuacions; ja ho explicarà suficientment la nostra conducta futura.

Sigui el que sigui el valor dels homes i de les idees de la coalició, lo cert és que la massa republicana no ha respost a la seva crida; que en un moment de lluita espiritual, d'agitació, de despertament d'energies, els republicans de Barcelona se retireuen, se allunyen del camp de la lluita, y essent això cert, tenim obligació de posar de manifest, principis, procediments, exemples de vida que despertin en la consciència dels homes que han perdut la fè, l'entusiasme que abans sentien per les idees que informaven els diferents programes republicans.

Els homes que firmem aquest manifest hem estat afiliats en els diferents partits republicans de Catalunya. Continuem conservant les nostres peculiars conviccions, però creiem necessari donar una unitat d'acció i d'organització an els republicans de Catalunya.

Constitueix la Lliga regionalista un perill per a les idees liberals; i no per la seva consistència o fortaleza, sinó per la debilitat a que nosaltres voluntariament ens hem reduït. La Lliga ha anat recullint totes les forces perdudes de Catalunya. Els residuus d'un caciquisme que la Lliga havia contribuït a enterrar, els ha recullit ara com a restes sagrats; i s'ha sumat al carlisme i a la Defensa Social, tan oposats per la seva significació a lo que en altres temps havia significat la Lliga. Aquesta no representa avui altra cosa que l'ambició de manar, sigui com sigui. No és una comunió d'homes que volen governar per a realitzar una obra patriòtica, sinó una coalició de gent que senten l'afany d'ocupar llocs. Els procediments seguits per la Lliga an aquests darrers temps l'incapaciten per a judicar altres procediments polítics. Per altra part és avui la Lliga una força de dreta; i an aquesta significació hi hem d'oposar nosaltres un valor neta i radicalment d'esquerra, que per les idees i els procediments sigui oposat per complet a les idees i els procediments de la Lliga.

No és aquest Manifest una exposició de principis ni de propòsits: és únicament un acte de presència. La nostra actuació els definirà millor que podríem fer-ho ara les paraules. ¿Amb qui ens apoiarem per a la realització de la nostra obra? No anem a constituir una organització de classe; però entenem que tot partit d'esquerra deu basar-se fonamentalment en la classe obrera. Anirem a cercar als obrers del camp i de la ciutat, no sols propagant idees sinó orientant-los per a la constitució d'organismes—sindicats, cooperatives, escoles—que siguin el resultat més eficaç de la propaganda. El nostre ideal no és aqueixa enganyosa harmonia de tots els interessos i de totes les classes que sols els conservadors poden lògicament predicar. Els interessos injusts han d'ésser sacrificats als interessos de la justícia social. Les classes postergades han d'ésser enlairades al degut nivell de dignitat i de benestar. No perseguim la simple millora, sinó la transformació del vigent règim social, acceptant plenament les més radicals afirmacions de la democràcia socialista internacional.

La nostra organització se circumscriu a Catalunya; però estem disposats a cooperar amb els partits republicans i socialistes dels altres indrets d'Espanya en tota obra que no faci referència a la política general espanyola, conservant sempre la nostra personalitat i llibertat d'acció. Tots nosaltres estem disposats a treballar per a lograr, com a regoneixement de la personalitat catalana, l'autonomia de Catalunya dins de la Republicana federal espanyola, cabent entre nosaltres desde els més radicals nacionalistes fins els que's limiten a acceptar l'autonomia amb les facultats i atribucions que senyala el programa d'en Pi i Margall.

Una joventut fervorosa espera l'ocasió d'entrar a la palestra i de servir els ideals de llibertat i de patria amb la vehemència propia dels seus anys. Nosaltres ens dirigim an ella no com autoritats paternals que poguessin afectar aires de superioritat o quan menys, pretensions de consell, sinó amb l'afecte de germans acostumats a la lluita i reservant els seus rigors per a nosaltres. Nosaltres els hi demanem que cooperin amb el seu generós esforç a la labor patriòtica que ara s'inicia; que no malgastin els entusiasmes d'una edat esplèndida en lamentacions d'indiferència o queixes de pessimisme, que enrobusteixin i prestin el seu concurs a l'organisme que neix, per a que no arribi un moment de crisi espiritual que's obligui a escriure el seu nom en el registre d'agrupacions polítiques quins ideals i procediments no s'ajustin, pot-ser, an els postulats d'una consciència inquieta i vigorosa.

No anem a dividir: sinó a treure de casa seva; del seu silenci an els que estan avui retrats. No anem a renyir amb els afins, sinó a lluitar contra els nostres adversaris. No volem formar un partit més, sinó organitzar, aixecar i fortaleixen lo que està decaigut i desfet; posar en activitat energies perdudes; consagrar-nos a una tasca d'apostolat i de lluita per a aixecar la consciència ciutadana en pro dels nostres ideals de llibertat, de justícia, de cultura i de progrés.

Marcel·lí Domingo, Francisco Layret, Santiago Valentí i Camp, Jesús Pinilla Tornell, Gabriel Alomar, Conrat Roure, Doctor Josep Tarruella, D. Tona Xiberta, David Ferrer, Angel Samblancat.

I els terrenys remoguts per les trinxeres abonats amb la sang dels combatents, cobraràn nova vida i més potent quan arribi el bon temps.

Els camps, ara arrasats per les batalles, i els indrets que han servit de cementir conreuats per nous braços, amb ufana tornaran a florir.

I llevaràn pa els camps; nou vi les vinyes; els arbres fruitaran amb més dolçor; de la lluita passada i ses miseries se'n borrarà l'horror.

Les ciutats i les viles enrunades de llurs cendres sorgint com per encant al igual que l'au Fènix, pedra a pedra de nou les bastiran.

I els pobles reviuran; prò a les famílies que hi falta el fill, el pare o el germà, aquest buit que han deixat en tantes cases digueu: com s'omplirà?

La guerra és cada jorn més destructora; el dol que en les llars deixa és tan pregón que no'l podran borrar, per més que facin, tots els tractats del món!!

LL. BARCELÓ I BOU

Es llàstima

CONFESSEM que'l reformisme ens havia sigut força simpàtic, encara que no'ns aiormentés la tentació d'ingressar-hi. Cada dia sentim més fermes les nostres conviccions republicanes, qui sab si com a protesta inconscient de la feblesa que notem en les conviccions dels altres.

Deixant-nos guiar pel nostre bon desig i mirant, com sempre, totes les coses a través del nostre incurable optimisme, ens creiem que'l reformisme, creat per homes republicans d'indiscutible prestigi, hauria constituït una força veritablement democràtica, honradament reformadora i neta de tota mena de llevat podrit.

Nascut el reformisme en hora oportuníssima i rebut amb tanta simpatia per l'opinió, teníem l'esperança de que s'hi ajuntaria la joventut generosa que, no junyida encara a un nom, estimava la llibertat per damunt de totes les coses; confiàvem que'l nou partit sabria atraure a son sí tot lo sa que encara queda dintre dels vells partits liberals; ens feiem la il·lusió de que'l reformisme seria la força que sabria i podria confiar a la democràcia els destins d'Espanya, sometent a la seva soberania a tots els funcionaris de l'Estat, des de'l Rei fins al darrer peó de carreteres.

Per a lograr aquest objectiu hauríem desitjat que, sense impaciencies de cap mena, hagués anat el reformisme, a força de propaganda seria i d'intensiva acció, guanyant-se la voluntat dels nombrosos elements liberals allunyats de la vida política, absorbint als republicans de bona voluntat que estan fadigats de moure's estèrilment, atraient a totes les forces d'esquerra disperses entre les minúscules capelletes que constitueixen els nostres partits avençats.

Per desgracia res ha passat que satisfés els nostres generosos anhels. Responent a la invitació d'en Romanones, en Melquíades Alvarez, des de les altures, ha ofert al partit lliberal la col·laboració desinteressada del reformisme, i el nostre Junoy, des de la seva democràtica tribuna del carrer, ha significat el desig d'ingressar, no a la monarquia, sinó a una cosa un xic pitjor: a un dels vells partits de la monarquia.

I aquella gran força que havia de menjar-s'ho tot, acabarà col·laborant desinteressadament a les ordres d'en Romanones i esfumint-se entre les malles del partit més desacreditat entre'ls vells partits polítics espanyols.

Ho lamentem de veres.

JEPH DE JESPU.

Consideracions

La pau prou que's farà un dia o altre; i els capdills d'eixa lluita de titans cansats de tant carnatge, o bé sotmesos, se donaran les mans.

SONATA XXVII

PERFECTAMENT, en Pic ja torna a ésser alcalde; ja tornarem a entrar en un període d'activitat batillesca, i ja començaran a patir els empleats municipals, que no paren de dir-li xinxa. Per cert que ara acabo de llegir una cosa referent al dit batlle popular, cèlebre per les seves frases. Diu que parlant d'en Boladeres, el partidari de la circumval·lació i enemic de la circulació per les Rambles, digué don Joan:

—Tot això de les conferències amb en Dato, don Guillem ho fa per donar-se al·piste.

Mireu que confondre a don Boladeres amb un canari...

Però en Pic no para. Ara empaita an en Roviralt i vol que treballi nit i dia en l'asfaltat de les Rambles. Home, no és per res, però em sembla que ja corren prou. El mal és haver començat tard; però això no és pas d'ell la culpa.

Ah! Ja ha arribat l'avia, estic segur que si hagués vingut a temps no s'hauria suïcidat l'Avi. Però és clar, tant temps tancat i sense dones no ho aguanta ni un elefant ni ningú. Un dia que estigui d'humor en tractar del suïcidat de l'Avi; crec que podrà resultar tan divertit com el llibre d'aquell Silvio Pellico que també estava agafat.

Endemés, el discurs de don Melquiades Alvarez ha resultat com jo em pensava i desitjava: Paraules, paraules, paraules...

Quan vos dic que ara anem bé Perque el xerrar no fa mal a ningú; de moment amoïna, però un cop hi estàs acostumat t'ho escoltes com qui sent ploure o encara fas més: no t'ho escoltes.

N'hi ho llegeixes que és lo que faràn la majoria dels ciutadans amb el manifest d'aquest «Bloc republicà autonomista.»

I que estàn de broma encara aquests bons senyors!

A Madrid veig que s'ha cremat la despesa del Tribunal Suprem, de donya Audiencia i del Col·legi d'advocats. No me'n alegro perquè jo no gasto plets, però ja deu haver-hi qui s'ha d'aguantar el ventre amb les mans de tantes ganes de riure.

Si es cremaven els paperots d'aquí a Barcelona, LA CAMPANA també riuria; es clar que'l senyor fiscal posaria cara llarga; però fóra allò: un dia tu, l'altra jo.

La guerra? No me'n parieu de la guerra! Maleïtsiga l'Heildemberg. Així se reventés! Quan sembla que les coses filen dret surt aquest ximple i ho espatlla.

Què s'hi farà! De totes maneres acabarem per guanyar, nosaltres; els aliats.

A la seva salut! Porteu-me beguda, Enric.

MORITZ VI

Crònica de maig

Arribat el dia hi, segons costum establert, l'exèrcit treballador ha celebrat la gran fetxa. Per cert que enguany no s'ha hagut de fer pressió de cap mena per aconseguir que'ls obrers s'adherissin a la festa. Com que ja quasi bé tots estàn temps hà sense feina!

El quefe del reformisme ha parlat per fi a Granada. Quin discurs, germans caríssims!... Cinc centes vint mil paraules hermoses, eloqüentíssimes, sonores, arxadmiraables. Això; respecte a la forma; ara, en quant a la substància, de tota la seva arenga, sols una idea es destaca; i és: que l'home està frenètic, que aspira a «salvar la patria», que desitja una cartera... i que ia'l fan glafir massa.

A Córdoba, segons conta la crònica judicial, han atrapat a uns fulanos que feien bitllets de Banc. Els bitllets, es clà, eren falsos, doncs el dret de transformar un troç de papè en moneda està aquí molt limitat.

No obstant, ja que'ls bons no abunden, com tot-hom, sens dubte, sab per dolorosa experiència, ¿per què hem d'ésser tant mirats, fins a l'extrem d' enfadar-nos si un «mano» en fa algun de fals?...

—Convé més Gibraltar? Convé més Tànger?... Digues el teu parer, poble!... No ho sentis? —Lo que a mi'm convé més, tal com me trobo, jo crec que són els últims sagraments.

—Senyor Dato, en nom del grupo conservador lliberal, venim a dir-li que queda solemnement proclamat quefe del partit.

—Mil gracies!...

—I com a símbol formal d'aquest acord nostre, tingui, la casaca consular.

Pósi-se-la, que és ben seva; amb sós mèrits l'ha guanyat.

—Sense fer-s'ho dir dos voltes, l'inefable don Eduard se la posa, i... —Ai, macatxo!...

—Què?

—Que'm sembla que'm vé gran.

Ja la saben la noticia?...

Quina desgracia més grossa!...

L'edifici on s'albergava

el Suprem, en poques hores,

ha sigut per un incendi

rostit com una panotxa.

Pobre Espanya!... Com se perden

les seves més pures glories!...

La «Comedia», destruïda;

el Suprem, un munt de broça...

Sort tenim que encara ens queden

el Gallito i en Belmonte!

C. GUMA

MOSSÈN Ferràn era un clero amb totes les condicions per arribar a canonge, a bisbe, àdhuc a cardenal, i si hagués estat nascut en terres italianes, fins a Papa.

La malestruga fou, que l'home és dèbil, i mossèn Ferràn, ensemps que clero, era home. Res, una mica de faldilles, i dic una mica per no dir un troç o dos troços, perquè si contàvem les sotanes no fóra un sinó dos.

El certus és, que a mossèn Ferràn l'amonestaren primer, i en vista de que no's corregia es decidiren a corregir-lo ells mateixos. Què li farem, què no li farem, l'enviaren desterrat a un poblet del Pirineu.

I allí em tens a l'home. El senyor bisbe enviava emissaris al poblet preguntant per el rector; tots tornaven dient que i veinat n'estava tan content, i que àdhuc en els pobles del voltant se'l disputaven per a que hi anés a fer prediques en les festes senyalades.

El bon senyor bisbe es decidí, per fi, un dia, a fer una visita an aquella ovella descarriada; a la qual, per corregir-la, s'havia vist obligat a enviar a la muntanya.

L'home, vui dir el senyor bisbe, pujà al tren, després a la tartana i, finalment, a la mula. Per tot arreu el rebien amb coets, amb trets i amb vitors. Però ell recomanava a tot-hom que mossèn Ferràn no sabés res del viatge.

I un dia, el terrible dia que arriba sempre, el senyor bisbe pujà al poble que regentava espiritualment mossèn Ferràn; poble situat, com un niu d'àguiles, en el cim d'una altíssima muntanya.

Catrac! Catrac! Ja som aquí.

—Qui hi ha?

—El senyor bisbe.

—Com no va a la rectoria?

—Vui anar-hi d'incògnit.

—Andando!

—Andando!

I ja hi som.

Truquen, els obre un escolanet i es troben amb mossèn Ferràn jugant a caramboles amb la majordona.

El bisbe digué:

—Mossèn Ferràn!...

I mossèn Ferràn:

—Senyor bisbe, han de matar-se les hores.

El Primer de maig d'enguany

La data del Primer de maig és pels obrers data de dolor o d'alegria? Aquesta pregunta ens fèiem un dels anys passats, parlant de la Festa del Treball en la present secció. I ens responíem que, més que data d'alegria o de dolor, el Primer de maig és pel proletariat una diada d'esperança.

Esperança! Heu's-aquí la clara poesia i la gran força que hi ha en el Primer de maig. Dolors i alegries—més dolors que alegries—es barregen en el cor dels obrers. L'alegria s'enterboleix davant del espectacle de les actuals miseries. El dolor s'endolceix davant la visió lluminosa d'un demà millor. D'aquests sentiments contradictoris, en neix el sentiment agre-dolç de l'esperança.

Esperança! Però pot haver-hi esperança en les hores presents? En les hores de sang, de mort, de destrucció, [de crueltat, d'odi, ¿pot aguantar-se dreta dins l'ànima humana aquesta bella, delicada i fràgil columna de l'esperança?

Nosaltres creiem que, pel proletariat, l'esperança és avui més segura i més ferma que mai. Per damunt de les piles de cadavres i de les creus dels camps de batalla, per damunt dels hospitals pobladíssims i immensos, per damunt de les ruïnes i de les flames, la iium de l'esperança és vivíssima. La guerra acabarà un dia o altre, i la pau que després vindrà, portarà al món un suau oreig de convalescència. Vindrà l'hora de la reconstrucció; no ja solament de la reconstrucció material, sinó també de la reconstrucció moral. I una de les primeres forces reconstructores serà el Socialisme.

A hores d'ara, en mig de la tragedia més gran que'ls homes hagin mai vist, el proper triomf del Socialisme s'afirma. Aquest triomf ha començat ja. S'ha vist que en els moments d'angunia i de prova, en els moments trascendentals i decisius, el vell règim capitalista és impotent per a atendre les excepcionals necessitats aparegudes. L'individualisme econòmic, fill de l'egoisme, pare de la desigualtat social, s'ha ensorrat en els primers mesos de guerra. Tant en els Estats bel·ligerants com en els neutrals, ha calgut acudir a noves fórmules econòmiques. I aquestes fórmules les ha donades el socialisme. Les noves lleis que en diversos Estats, i especialment a Anglaterra, han sigut dictades, entren de ple dins els principis del socialisme obrer. La fecunditat dels principis socialistes deixa més al descobert la vergonyosa esterilitat dels principis individualistes. Les escluses de l'individualisme han estat esbotzades, i a això hauràn degut els pobles la seva salvació.

Si per les necessitats de la guerra s'ha exigut el sacrifici de tants «interessos creats», i s'ha posat la mà damunt els «drets intangibles» de la propietat ¿per què no ha de fer-se la mateixa cosa per les necessitats altíssimes de la justícia social? Fins avui la llei de l'inèrcia oposava obstacles enormes a la transformació econòmica de la societat. Lo que podríem anomenar «el sentit de la normalitat» feia considerar impossible la fonda mutació del règim social, producte dels segles. Avui veiem com les més audaces iniciatives són possibles i són salvadores. Els homes hauràn deixat de mirar com a intangible i com a insubstituïble el vell règim i hauràn perdut la por a les innovacions predicades pel Socialisme.

Mai ha estat tan aprop com ara el Primer de maig victoriós.

A. R. i V.

DE LA GUERRA

TELS CONEQUIS DEL 30 D'ABRIL AL 6 DE MAIG DE 1915

Per terra

Els alemanys no renunciën als seus procediments teatrals i terroristes. Com diu un diari francès, els alemanys necessiten disposar d'un capital de terror per tirar endavant el seu negoci—ruinós negoci—de la guerra.

Després dels fums asfixiants grocs, els teutons han fet ús de fums asfixiants verds i de tubus d'èter. Això no són municions, sinó receptes d'apotecari; aqueixa gent no són guerrers, sinó químics emmetzinadors. En veritat, resulten una mena de delinqüents de dret comú.

Una altra cosa teatral i espeterrant acaben de fer. Ens referim al bombardeig de Dunquerque des de 38 kilòmetres lluny. Quasi res! Sembla, doncs, que els alemanys tenen un canó monstruós, un canó de nou tipu. El més sorprenent no és que tinguin un canó de tant alcanç, puix teòricament ja s'admetia un alcanç d'una quarantena de kilòmetres; lo més sorprenent és que a una tal distancia puguin precisar la punteria damunt d'un lloc determinat.

Sigui com sigui, el canó ha produït un efecte de teatre i unes quantes dotzenes de víctimes entre la població civil. Resultats militars? Zero. D'altra part, sembla que el canó màgic ja està espatllat. Com a resposta, els francesos han bombardejat, a llarga distancia, el camp atrinxerat de Metz.

Amb aquest efecte escènic s'hauràn hagut d'acontentar els alemanys durant els darrers vuit dies, en el front occidental. Els seus nous atacs a la línia anglo-francesa entorn d'Iprés, no han tingut cap èxit.

Entre el Mosa i el Mosela, o sigui entre Verdún i Metz, la lluita aspra i encarnçada ha recomençat, obtenint els francesos notables aventatges. També aquests han avençat a Alsàcia, a la vora del riu Fecht, arribant a un kilòmetre de Metzeral.

A les costes dels Dardanel, els aliats han consolidat les seves bases de desembarc. La resistència dels turcs ha estat encarnadíssima; però els aliats han acabat per dominar-la i avancen ja resolutament per la península de Gal·lípoli. Com que aquesta és molt estreta, és d'esperar que aviat s'obtinran resultats definitius que permetran el forçament de l'estret per les naus de guerra.

En el front oriental, els alemanys han fet un raid pel territori rus al Sud de Libau i Mitau, i han atacat, sense èxit, a la Polònia. En canvi, a la Galitzia occidental, l'ofensiva austro-alemanya, ha tingut de moment algun èxit, però els russos ja l'han deturat, evitant que fossin envoltades les seves línies dels Kàrpats.

Al Càucus, l'ofensiva russa ha infligit una greu derrota als turcs, els quals se veu que van nèixer per a rebre.

Per mar

No tenint-ne prou amb els submarins, els alemanys han enviat alguns torpeders a la caça de vaixells mercants pel mar del Nord. Però dos d'aquests caçadors han resultat caçats pels anglesos. Aquests no han perdut més que un contratorpeder vell i petit, el *Recruit*.

Nombrosos vapors, especialment pesquers, han sigut enfonsats. Els vapors neutrals han pagat bona part de la contribució salvatge establerta pels homes de la Kultur. Entre els navilis enfonsats hi ha el nord-americà *Gulfight*. El fet pot produir greus complicacions.

Per l'aire

Continúa l'activitat. Els bombardeigs aeris han sigut molts, portant l'aventatge als aliats, com de costum.

Un dirigible francès ha bombardejat la regió de Valenciennes, ocupada pels alemanys.

LERROUX vol parlar. I diuen que vol parlar fent constar que tot lo dit per en Maura, per en Melquiades i per en Romanones, ja ho havia dit en moltes ocasions.

Esperàvem aquesta manifestació d'en Lerroux. En Lerroux és l'home que ha fet pràctica la frase de l'optimista Calvet.

En Calvet deia: Tots guanyem.

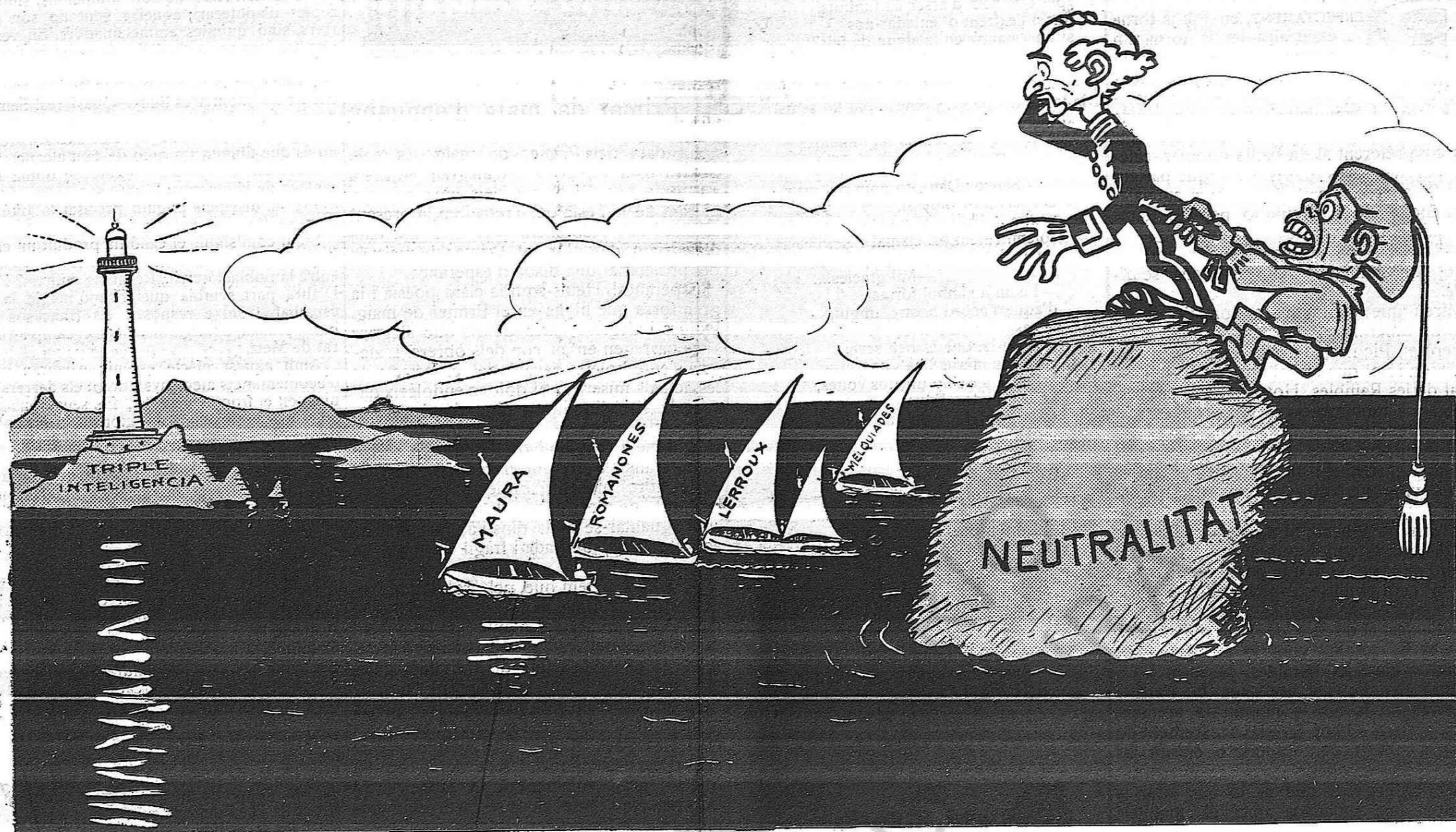
En Lerroux diu: Tots manem.

I ell mana, essent republicà, en els ministeris de la monarquia.

Aixís com els alcaldes que nomena el govern són de R. O., en Pich és un alcalde de Divina Providencia. Agaia la vara i ja tenim a l'elefant que fa la seva aparició en el port de Barcelona amb tot iuxo i aparato. I ja tenen an en Pich al costat del moreno Muley. I la quixalla contenta, i content tot-hom. Res: *zuerte que tie uno*, com diu el personatge andalús de la cèlebre comedia madrilenya.

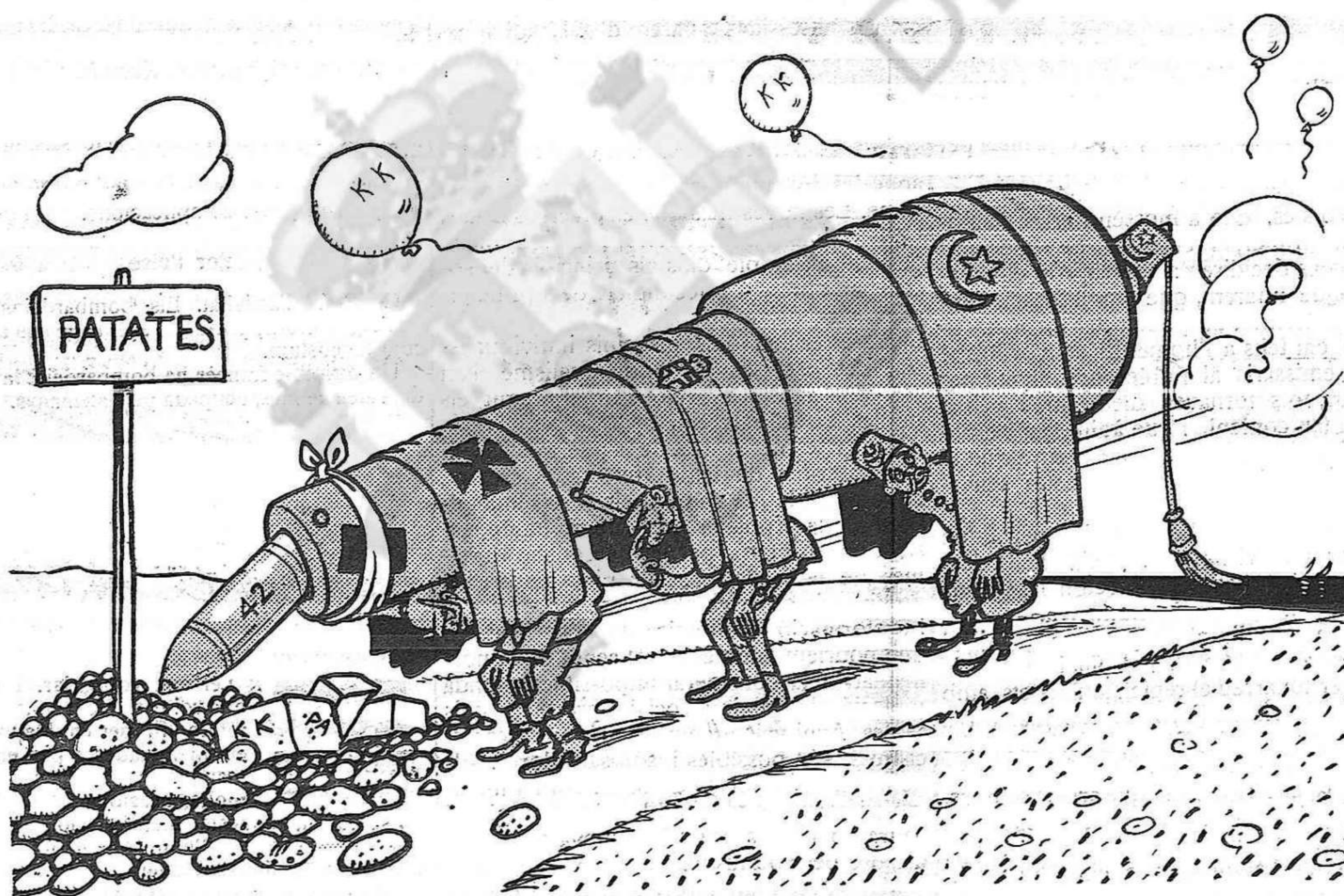
Som al despaig de l'alcalde. En Pich, amb bombo i platets, ha pres possessió de la vara. Arriben comissions i comissions per a felicitar

En el mar de les simpaties

—No tingui por del vèrtig, don Eduard!... Aquíestic jo per a aguantar-lo.

EL MONSTRE AFAMAT

—Tanta gana que tinc, i pensar que la meva boca sols serveix per a escupir!...

Ha arribat a Barcelona l'elefanta d'en Muley Hafid.

Té prop de dos metres i mig d'estatura i una panxa en la que hi entren sis galledes d'aigua per dia i quaranta kilos de pastanagues.

L'elefanta es diu *Julia*, però sembla que li volen canviar el nom.

Jo voto per *Solferino*.

En Cambó no ha fet cap discurs en cap teatre, però ha escrit un article a *La Veu*.

I ha parlat de política internacional.

I ha bescantat an en Dato i an en Romanones.

Amb raó.

On s'és vist no haver-li ofert ni un ni altre cap carterà!

Una bona nova.

Tenim la gran satisfacció de fer saber an els llegidors que nostre dilecte amic i excel·lent col·laborador Gabriel Alomar es troba molt millorat de sa passatgera malaltia.

Al celebrar la bona nova, fem vots per al complet restabliment de l'estimat company.

A conseqüència d'un formidable incendi, ha quedat destruït el palau del Tribunal Suprem, de Madrid, cremant-se quasi tota la documentació i fins moltes tògües de magistrats.

Ara sí que hi vé bé aquella cèlebre frase:

—*Ya no hay justicia en España!*

La Lliga de senyores d'Acció Catòlica ha obert una *secció de consultes i censures* en la qual es donarà tota mena d'informes respecte als llibres que les dones puguin llegir sense escrúpul de consciència.

Bravo, noi!

Això vol dir que aquelles senyores, abans, ho llegiràn tot; fins els pamflets pecaminosos.

I quina xerimola, si'ls arriba la Bíblia a les seves mans!

HISTÒRIC.

A un vailet li preguntaren el dia de dijous Sant, al veure'l amb cara riallera:

—Que no estas trist, avui?

—Per què?—respongué el vailet.

—Home, avui s'ha mort Nostre Senyor.

—Per això?—fa el xicot.—No era pas ningú de casal...

I continuà rient i saltant.

al nou alcalde temporer. En Pich diu als periodistes:

—Perdonin un moment...

I, un company en la premsa, diu:

—Senyor Pich, tenim pressa. Per cada minut que passi de un quart, suprimirem el vostre nom una vegada, de les gasetilles.

En Pich somrigué... i va despatxar a trenta comissions en quinze minuts!

Al contemplar les fotografies de la guerra, no s'han fixat que'ls súbdits del rei Jordi sempre estàn de broma?

Ara, els soldats d'en French, mai dirien en què s'entretenen durant els dies de calma?... En fer juguesques sobre les futures accions d'armes.

Cinc francs a dos, que is aiemans no pendran Dünkerke; tres a tres que les esquadres al·liades arribaran a Constantinoble; cent a un que la guerra s'acaba abans de Nadal.

Realment, es podria jugar en contra d'aquests últims. Sempre hi sortiríem guanyant. Si la guerra no s'acabava guanyariem cent francs; si perdiem un franc... guanyariem la Pau, que ja s'ho val.

Ha començat a publicar-se un nou setmanari jaumi amb el nom de *El legitimista catalán*.

El dirigeix don Dalmau Iglesias.

Si, vaja... un setmanari humorístic.

La mateixa capsalera ja indica que ha d'ésser de broma: *El legitimista catalán! L'agricultor de Xicago!*

Oi que sembla un títol d'en Mark Twain?

Llegim:

«En el poble de Papiol s'està organitzant un Centre Tradicionalista.»

Tradicionalistes al Papiol?

Seràn quatre *papiolis*.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, càrter del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y Cia.